

Poziv za sudjelovanje na znanstveno-stručnom simpoziju

13. ANATOMIJA OTOKA

**KRHKOST OTOKA I/ILI OTOCI KRHKOSTI:
OTOČNI ŽIVOTI, SUVREMENE PROMJENE
I NEIZVJESNE BUDUĆNOSTI**

Jelsa, otok Hvar

25. – 27. rujna 2025.

Temom ovogodišnje, 13. Anatomije otoka, želimo otvoriti raspravu o krhkosti otočnih svjetova te o odnosima kroz koje se krhkost oblikuje, manifestira i razumijeva u različitim kontekstima.

Pritom krhkosti ne pristupamo kao inherentnom svojstvu otoka, niti je želimo izjednačiti s interpretativno bliskim, već dosad kritiziranim konceptima poput održivosti, otpornosti ili ranjivosti. Također, promišljanjem krhkosti ne želimo perpetuirati postojeće slike otoka kao izoliranih prostora, a otočnih zajednica kao pasivnih, viktimiziranih mikrosvjetova determiniranih kopnom. Naprotiv, krhkost otoka želimo sagledati kao karakteristiku koja upozorava na lomljivost, na oštećenje ili uništenje. Inspirirani razumijevanjem krhkosti kakvo predlaže F. D. Rubio, pristupamo krhkosti kao mogućnosti i kao emancipatorskom potencijalu za novo i drukčije promišljanje otoka. Krhkost nije slabost, nego ontološko svojstvo, stoga promišljati krhkost poziva na oprez i zahtjeva ponovno promišljanje naših znanja. U kontekstu antropocena, kada više nije moguće inzistirati na logici bezgraničnog progressa i retorici resursnosti, pitanje krhkosti nas upozorava da promislimo što otoke čini osjetljivima na oštećenja. Treba li se prema otocima 'ophoditi s oprezom' ako se u pozadini takvih zahtjeva nesmetano odvijaju procesi koji generiraju njihovu krhkost? Promišljanje krhkosti otoka stoga otvara cijeli niz istraživački relevantnih pitanja koja upućuju na različite fenomene.

Pitanja poput bespravne gradnje, gubitka bioraznolikosti i depopulacije, zatim pretjerane ovisnosti o turizmu, slabe povezanosti s kopnom i izostanka veza sa susjednim otocima, kao i administrativnih podjela, poimanja prostora isključivo kao resursa te baštine kao proizvoda — sve to ukazuje na složenu mrežu međusobnih odnosa. Uz to, refleksije globalnih procesa na lokalnoj razini dodatno potvrđuju kako ovi fenomeni nisu izolirani. Zbog toga ih ne možemo promatrati ni kao zasebne probleme, ni kao odvojene sfere društvene stvarnosti. Nadalje, smatramo da ih, upravo zbog njihove međuovisnosti i ukorijenjenosti u šire procese, ne možemo promišljati kao specifično otočne fenomene, nego kao odraze širih procesa koji se na otocima očituju intenzivnije nego na kopnu. U tom smislu, pitanju krhkosti ne želimo pristupiti na način koji bi rezultirao stvaranjem mnoštva nepovezanih „otoka krhkosti“, već pozivamo na promišljanje različitih odnosa koji oblikuju „krhkosti otoka“ u njihovoj međupovezanosti. U kontekstu raznih kriza koje obilježavaju naše doba – klimatskih, ekonomskih, zdravstvenih, ekoloških – želimo razumjeti pukotine i lomove koji postaju sve vidljivi u životima otoka i otočana.

Raspravom o krhkim otocima i životima njihovih stanovnika – ljudskih i *više od ljudskih* – želimo usmjeriti pozornost na samu krhkost i ono što ona čini. Kako se krhkost manifestira i oblikuje? Kako se njezina različita lica i naličja ukazuju u životima koji su vezani uz otoke?

Fenomen krhkosti stoga vidimo kao priliku za razvijanje novih etičkih i političkih vokabulara o otocima i s otocima. Ovim pozivom želimo potaknuti raspravu o krhkosti koja nas obvezuje na suočavanje s „troškovima“ naših dosadašnjih ophođenja s otocima i krhkošću vlastitih spoznaja o otocima.

Teme izlaganja:

Krhkost otočnih prostora – između marginalnosti i povezanosti

- otežan i ograničen pristup osnovnim uslugama i infrastrukturnim sustavima
- krška periferija i prostorna marginalnost
- utjecaj apartmanizacije na prostornu organizaciju, demografsku strukturu i socioekonomske uvjete

Ekologije krhkosti

- gubitak bioraznolikosti, nestanak biljnih i životinjskih vrsta
- utjecaj novih vrsta na postojeće ekosustave
- voda kao resurs, briga i izazov
- povezanost društvenih i ekoloških promjena u otočnim zajednicama

Nesigurnost i klimatske promjene

- utjecaj klimatskih promjena i ekstremnih događaja (poplave, suše, oluje, toplinski valovi) na sigurnost otočnih zajednica
- nepogode (požari, poplave, potresi) i lokalni odgovori
- traume, gubici i otočna solidarnost
- otpornost i ranjivost kao pokušaji prevladavanja nesigurnosti

Prakse brige i skrbi

- uloga civilnog društva u zaštiti okoliša i lokalne zajednice
- volonterstvo i građanski aktivizam kao pokretači promjena
- obrazovne inicijative i njihova uloga u razvoju ekološke svijesti
- strategije zaštite i konzervacije

Krhkost otočne proizvodnje: poljoprivreda, industrija i samoodrživost

- zapuštenost i degradacija poljoprivrednog zemljišta
- ekološka proizvodnja vs. proizvodnja većih razmjera
- prehrambena samodostatnost i energetska samoodrživost
- promjene u industrijskoj i građevnoj aktivnosti
- otočna ekonomija između tržišnih ograničenja i potrebe za održivošću

Krhkost otočnih zajednica i identiteta

- starenje i izazovi skrbi, socijalne infrastrukture te međugeneracijskih odnosa
- depopulacija i demografska praznina između statistike i svakodnevice

- radne migracije i njihov utjecaj na demografske promjene i gubitak ljudskog kapitala
- fiktivna pripadnost i realna odsutnost (sekundarno stanovanje)
- fragmentirani i privremeni oblici zajedništva (virtualne i sezonske zajednice)

Krhkost nisologije – interdisciplinarno zajedništvo ili discipliniranje znanja o otocima

- ograničenja disciplinarnih pristupa u istraživanju otoka
- terminološke razlike koje otežavaju suradnju među znanstvenicima različitih područja
- nepouzdanost ili fragmentirane baze podataka i nedovoljna razmjena rezultata
- potreba za izgradnjom interdisciplinarnih i transdisciplinarnih paradigme

Otok kao model krhkosti suvremenog svijeta

- model za promišljanje globalnih izazova (klimatskih promjena, depopulacije, identitetskih tenzija i održivosti)
- kondenzirani uvid u krhkost suvremenih društava i društvenu otpornost
- lekcije s otoka – održivi razvoj i ograničeni resursi

MJESTO I VRIJEME

Jelsa, Svečana dvorana u zgradi Općine, 25. – 27. rujna 2025.

SLANJE PRIJAVE

Prijave na hrvatskom i engleskom jeziku pošaljite elektroničkom poštom na adresu

info@anatomija-otoka.com

Rok za prijavu: 15. srpnja 2025.

KOTIZACIJA

Kotizacija po osobi iznosi 60 eura, za studente 40 eura. U kotizaciju je uključena knjižica sažetaka, izlet te završna večera. Troškove prijevoza i smještaja sudionici snose sami. Članovi udruge „Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj“ ostvaruju 20 % popusta na kotizaciju.

Ulaz na simpozij slobodan je za zainteresirano stanovništvo otoka Hvara. Jelšani, svi Hvarani i otočani s ostalih otoka su i više nego dobrodošli na simpoziju. Vaše sudjelovanje nam je dragocjeno.

JEZICI

Službeni jezici simpozija su hrvatski i engleski. Organizator skupa osigurat će simultano prevođenje.

PRIJEDLOG IZLAGANJA

- Ime i prezime izlagača/izlagačice
- Ime institucije
- Internetska stranica (osobna ili institucije)
- Broj telefona/mobitela
- E-pošta
- Vrsta izlaganja (individualna, panel)
- Naslov
- Potrebna tehnička oprema (PC ili Mac, projektor, audio)
- Jezik izlaganja
- Sažetak izlaganja na hrvatskom i engleskom jeziku (do 300 riječi)
- Kratki životopis na hrvatskom i engleskom jeziku (do 100 riječi)

POJEDINAČNA IZLAGANJA

Pojedinačna izlaganja bit će uklopljena u tematski povezane sesije. Izlaganja će trajati 20 minuta nakon čega slijedi rasprava od 10 minuta.

PANELI

Potičemo prijave izlaganja tematski povezanih u panele. Za pojedinačni panel predviđeno je trajanje do sat i pol vremena u okviru čega bi moglo izlagati troje do petoro izlagača uz raspravu.

KOTIZACIJA

Kotizacija po osobi iznosi 60 eura, za studente 40 eura. U kotizaciju je uključena knjižica sažetaka, izlet te završna večera. Troškove prijevoza i smještaja sudionici snose sami. Članovi udruge „Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj“ ostvaruju 20 % popusta na kotizaciju.

ORGANIZATOR

Udruga Anatomija otoka –
Centar za istraživanje i razvoj
www.anatomija-otoka.hr

SUORGANIZATORI I PARTNERI

Institut za etnologiju i folkloristiku,
Zagreb, www.ief.hr

Odjel za etnologiju i antropologiju
Sveučilišta u Zadru, www.unizd.hr/etnologijaiantropologija

Institut za istraživanje migracija,
Zagreb, www.imin.hr

Lokalna akcijska grupa, LAG Škoji,
Hvar, www.lag-skoji.hr

ZNANSTVENI ODBOR

dr. sc. Marina Blagaić Bergman,
Institut za etnologiju i folkloristiku,
Zagreb

dr. sc. Anica Čuka, Odjel za geografiju,
Sveučilište u Zadru

dr. sc. Sanja Klempić Bogadi, Institut
za istraživanje migracija, Zagreb

prof. dr. sc. Zrinka Ljubešić, Biološki
odsjek, Prirodoslovno-matematički
fakultet, Sveučilište u Zagrebu

dr. sc. Agnès Michelot, UNESCO Chair
on Ocean and Coastal Sustainability
of La Rochelle University

dr. sc. Iva Niemčić, Institut za
etnologiju i folkloristiku, Zagreb

dr. sc. Tomislav Oroz, Odjel za
etnologiju i antropologiju, Sveučilište
u Zadru

dr. sc. Ana Perinić Lewis, Institut za
istraživanje migracija, Zagreb

dr. sc. Sonja Podgorelec, Institut za
istraživanje migracija, Zagreb

dr. sc. Marie-Ange Schellekens-Gaiffe,
UMR CNRS Littoral Environment
Society, Sveučilište La Rochelle,
Francuska

dr. sc. Peter Simonič, Odjel za
etnologiju i kulturnu antropologiju,
Filozofski fakultet, Sveučilište u
Ljubljani, Slovenija

dr. sc. Pedro Sombral Manuel Pombo,
Marie Curie European Research
Officer at the Islands and Small States
Institute, University of Malta, Malta

dr. sc. Nenad Starc, Ekonomski
institut, Zagreb

Lokalna akcijska skupina
u ribarstvu - FLAG ŠKOJI,
www.flag-skoji.hr

Općina Jelsa, www.jelsa.hr

Turistička zajednica općine Jelsa,
www.visitjelsa.hr

Muzej općine Jelsa,
www.muzejopcinejelsa.hr

Općinska knjižnica i čitaonica
Jelsa, www.library.foi.hr/lib/38

Javna ustanova Agencija za
upravljanje Starogradskim poljem,
www.starogradsko-polje.com

Srednja škola Hvar,
www.ss-hvar.skole.hr

ORGANIZACIJSKI ODBOR

dr. sc. Marina Blagaić Bergman,
Institut za etnologiju i folkloristiku,
Zagreb

Antonio Buj, Turistička zajednica
Općine Jelsa

Pavel Gulin Zrnić, univ. bacc. geogr.,
student

Ela Lipanović, univ. mag. ethiol. et
anthrop. / univ. mag. educ. phil.

Tarita Mašković, univ. bacc. paed.,
Anatomija otoka – centar za
istraživanje i razvoj, Jelsa

dr. sc. Iva Niemčić, Institut za
etnologiju i folkloristiku, Zagreb

dr. sc. Tomislav Oroz, Odjel
za etnologiju i antropologiju
Sveučilišta u Zadru

dr. sc. Ana Perinić Lewis, Institut za
istraživanje migracija, Zagreb

Marin Perko, prof., ravnatelj
Osnovne škole „Ante Anđelinović“
Sućuraj, doktorand

Josipa Slaviček, mag.ing.arh.,
Anatomija otoka – centar za
istraživanje i razvoj, Jelsa

Juraj Šantorić, univ. bacc. ethiol. et
anthrop. / univ. bacc. phil., student

Šime Vukman, mag. geogr.,
Agencija za plaćanja u
poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom
razvoju, doktorand

